

Unipetrol RPA, s.r.o. HSE&Q Údržba mostů	Provozní pravidla zdvihacích zařízení	N 11 002

Norma je závazná pro všechny subjekty (fyzické či právnické osoby), které se podílejí na provozu, montážích, údržbě, revizích a zkouškách zdvihacích zařízení, jejichž provozovatelem (majitelem) je ORLEN Unipetrol RPA, s.r.o., kromě Jednotky Rafinérie Litvínov a Kralupy.

Obsah:

1	Úvodní ustanovení.....	2
2	Rozsah platnosti	2
3	Názvosloví, definice, zkratky	2
4	Evidence	5
5	Rozdělení zdvihacích zařízení.....	6
6	Výroba a montáž zdvihacích zařízení.....	7
7	Uvedení zdvihacích zařízení do provozu (obecně)	7
8	Provoz jeřábů.....	9
9	Provozování výtahů	17
10	Provozování zapůjčeného jeřábu nebo výtahu (v majetku UP).....	24
11	Provozování pronajatého jeřábu nebo výtahu (v majetku UP).....	24
12	Provoz regálových zakladačů	25
13	Provoz pohyblivých pracovních plošin	28
14	Seznam souvisejících a jiných právních předpisů	30
	PŘÍLOHA A - Nasazení mobilních jeřábů	33
	PŘÍLOHA B - Záznam o výpůjčce jeřábu (ZZ).....	34
	PŘÍLOHA C - Vzor jmenování pověřené osoby.	35
	PŘÍLOHA D - Doporučení:	37

Nahrazuje:	Správce normy:	Platnost od:
N 11 002 z 1. 5. 2007	Sekce spolehlivosti a dokumentace	1. 3. 2013

1 Úvodní ustanovení

Tato norma rozpracovává pro podmínky UNIPETROL RPA, s.r.o. ustanovení právních a technických norem týkajících se zdvihacích zařízení do formy povinností jednotlivých útvarů.

Provozovatel je odpovědný za to, že zdvihací zařízení budou pravidelně a řádně udržována, kontrolována a revidována. Údržba, opravy a revizní činnost na zdvihacích zařízení jsou ve společnosti zajišťovány dodavatelsky na základě smlouvy o dílo mezi UNIPETROL RPA, s.r.o. a oprávněnou servisní firmou.

2 Rozsah platnosti

Tato norma je platná v UNIPETROL RPA s.r.o.

Povinnost převzít a dodržovat tuto normu externími organizacemi musí být zakotvena ve smlouvě o dílo či jiné obdobné smlouvě mezi společností UNIPETROL RPA, s.r.o. a zhotovitelem/nájemcem.

3 Názvosloví, definice, zkratky

Společnost, UP	- UNIPETROL RPA, s.r.o.
Majitel zdvihacího zařízení	- UP, popř. jiná právnická či fyzická osoba, která je oprávněná předmět svého vlastnictví držet, užívat a nakládat s ním.
Provozovatel	- UNIPETROL RPA, s.r.o. zastoupená prostřednictvím jejího jednatele v souladu se stanovami společnosti. Jednatel je pověřen zajistit povinnost řádně hospodařit s prostředky svěřenými zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím, nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele a zabezpečovat přijetí včasných a účinných opatření k ochraně jeho majetku. K plnění souvisejících povinností určuje prostřednictvím řídicích, organizačních a technických norem uživatele a udržovatele.
Uživatel	- vedoucí útvaru (např. ředitel úseku, závodu, popř. vedoucí odboru, výroby či sekce), kterému je majetek svěřen provozovatelem do užívání nebo správy. Je odpovědný za dodržování podmínek pro bezpečný a spolehlivý provoz v souladu s pokyny a předpisy určenými k jeho využívání, provozu a obsluze.
Udržovatel	- ředitel technického úseku či úseku služby, vedoucí odboru technické podpory výroby, popř. odboru správy areálu nebo jinak určený zaměstnanec, který je odpovědný za technický stav určených jednotlivých skupin hmotného majetku včetně udržování, oprav, revizí a zkoušek.

Pronajímatel	- Odpovědný zaměstnanec Společnosti, který na základě Smlouvy pronajímá Předmět pronájmu. Při pronájmu zdvihacích zařízení se postupuje v souladu se Směrnicí 522.
Nájemce	- Právnická nebo fyzická osoba, která na základě Smlouvy užívá Předmět pronájmu.
Zhotovitel	- fyzická nebo právnická osoba vybraná k realizaci zakázky.
Jeřáb	- prostředek k zvedání a manipulaci s břemenem s jakýmkoli pohonem.
Zdvihadlo	- prostředek k zvedání a manipulaci s břemenem s jakýmkoli pohonem (kladkostroje).
Jeřábová dráha	- konstrukce určená pro pojezd jeřábu, tvořená nosníkovou konstrukcí s kolejnicemi nebo nosníkem pojízdného kladkostroje (zdvihadla) popř. samostatnou kolejnicí na podloží.
Výtah	- stálé zdvihací zařízení s přerušovaným provozem, určené pro přepravu osob nebo nákladů, jehož klec se pohybuje po pevných vodičkách v šachtě.
Regálový zakladač	- kolejnicemi vedené zařízení s pojezdem a zdviháním pro uskladňování a vyskladňování nebo manipulaci se zbožím.
Údržba	- úkony k zabezpečení řádného a bezpečného chodu zařízení bez zásahu do konstrukce, mechanismu, bezpečnostního zařízení a ostatních funkčních částí.
Oprava	- úkony prováděné na zařízení nebo jejich části k obnovení bezpečnosti a provozuschopnosti vyžadující zásah do konstrukce mechanismů bezpečnostních zařízení, rozvodů a ostatních funkčních částí.
Servisní organizace	- právnická či fyzická osoba mající oprávnění k montážím, opravám, údržbě, zkoušení zdvihacích zařízení dle § 6c, odst. 1, písm b) zákona č. 174/1968 Sb. a vlastními platnými živnostenskými listy.
Zkoušení jeřábů	- zkouška jeřábů k prověření funkce, provozní způsobilosti a bezpečnosti provozu v souladu s ČSN 27 0142 resp. průvodní dokumentací.
Inspekce jeřábů	- zjišťují odchylky od bezpečného stavu dle ČSN ISO 9927-1.
Zvláštní posouzení jeřábů	- zkoušení a vyhodnocování stavu jeřábu provedené v době přiblížení se projektovaným omezujícím podmínkám provozu jeřábu dle ČSN ISO 12482-1.
Zkoušení výtahu	- zkouška výtahu k prověření dalšího provozu prostřednictvím odborných prohlídek, odborných zkoušek a inspekčních prohlídek v rozsahu stanoveném ČSN 27 4007 a ČSN 27 4002.

Odborná zkouška	- zkouška výtahu prováděná v pravidelných intervalech k ověření funkce a způsobilosti k dalšímu provozu zahrnující i prověření el. zařízení výtahu a posouzení provozních rizik.
Odborná prohlídka	- prohlídka výtahů a funkční vyzkoušení bezpečnostních prvků, komponent a ostatních zařízení výtahu za účelem posouzení celkového stavu výtahu, včetně kontroly vedení provozní dokumentace a způsobilosti řidiče výtahu.
Provozní prohlídka	- prohlídka stavu viditelných částí a ověřování správné funkce výtahů za účelem pravidelného prověřování bezpečnosti a provozní způsobilosti výtahu.
Inspekční prohlídka	- posouzení technického stavu výtahu za účelem zhodnocení bezpečnostní úrovně výtahů z hlediska vyskytujících se nebezpečí či nebezpečných situací a s nimi souvisejících provozních rizik a stanovení opatření k jejich odstranění.
Revizní technik	- fyzická osoba způsobilá provádět prohlídky a zkoušky zdvihacích zařízení, výtahů, resp. elektro na základě osvědčení o odborné způsobilosti odpovídajícího druhu a rozsahu vydaným organizací státního odborného dozoru (TIČR).
Odborný technik	- technik, který vzhledem ke své praxi a zkušenostem má dostatečné znalosti z oblasti jeřábů a je dostatečně seznámen s potřebnými předpisy tak, aby zabránil odchylkám od požadovaného stavu jeřábu.
Pověřená osoba	- konkrétní kompetentní osoba jmenovaná uživatelem k zajištění bezpečného provozu zdvihacích zařízení. Písemné jmenování pověřené osoby je nutno neprodleně zaslat udržovateli.
System bezpečné práce	- dle ČSN ISO 12480-1 (27 0143) zpracovaný systém, který musí být dodržován při každé činnosti jeřábu.
Jeřábník	- fyzická osoba určená k ovládní jeřábů mající platný průkaz jeřábníka.
Vazač	- fyzická osoba určená k vázání a zavěšování břemen mající platný vazačský průkaz.
Signalista	- fyzická osoba odpovědná za předávání dorozumívacích znamení mezi vazačem a jeřábníkem.
Deník zdvihacích zařízení	- dokument sloužící k záznamům o provozu zdvihacího zařízení. Je uložen na stanovišti obsluhy, popř. u pověřené osoby.
Dozorce výtahu	- fyzická osoba odborně a zdravotně způsobilá a pověřená kontrolovat provozování svěřeného výtahu a vykonávat provozní prohlídky a plnit povinnosti na svěřeném výtahu ve smyslu ČSN 27 4002.

Řidič výtahu	- fyzická osoba prokazatelně poučená a zacvičená, která obsluhuje určitý výtah.
Kniha výtahu	- dokument obsahující technické údaje výtahu, určený k záznamům o zkoušce po ukončení montáže, zkoušce po podstatných změnách, k záznamům o odborných zkouškách a inspekčních prohlídkách.
Kniha odborných prohlídek	- dokument určený k záznamu o provádění, výsledcích a závěrech odborných prohlídek výtahu.
Kniha provozních prohlídek	- dokument určený k záznamům pracovníků servisní firmy o provádění, výsledcích a závěrech provozních prohlídek výtahu.
Průvodní dokumentace	- soubor dokumentů obsahujících návod výrobce pro montáž, manipulaci, opravy, údržbu, výchozí a následné kontroly a revize zařízení, jakož i pokyny pro případnou výměnu nebo změnu částí zdvihacích zařízení.
Provozní dokumentace	- soubor dokumentů obsahujících průvodní dokumentaci, záznam o poslední revizní zkoušce, revizi, inspekci jeřábu, mimořádné revizi, nebo kontrole, stanoví-li tak zvláštní právní předpis, nebo pokud takový právní předpis není vydán, stanoví-li tak průvodní dokumentace nebo provozovatel (uživatel).
ČSN	- Česká technická norma
TIČR	- Technická inspekce České republiky
OIP	- Oblastní inspektorát práce
ZZ	- zdvihací zařízení
OOPP	- osobní ochranné pracovní prostředky

4 Evidence

- 4.1 Celkovou evidenci zdvihacích zařízení, jejichž majitelem je UP vede útvar investiční účtárny SSC.
- 4.2 Úsek realizace investic je povinen oznámit udržovateli montáž nového ZZ v UP. Přihláška do evidence udržovatele musí být zaslána nejpozději po individuálním vyzkoušení ZZ resp. před provedením ověřovací zkoušky, kterou za UP provádí revizní technik servisní organizace. Před provedením ověřovací zkoušky musí být doloženy tyto doklady:
- průvodní dokumentace včetně návodů k obsluze,
  - výkresy a výpočty (postup montáže),
  - statický výpočet,
  - osvědčení o jakosti a kompletnosti zařízení,
  - osvědčení o lanech, hácích, případně i o jiných nosných orgánech zdvihadla,
  - kniha ZZ (pouze pro jeřáby a výtahy),
  - výchozí revizní zpráva elektro zařízení,

- protokol o proměření zemního odporu a izolačního stavu elektro zařízení,
  - případně další doklady podle druhu ZZ (výškové, případně stranové proměření jeřábové dráhy s příslušným náčrtem),
  - mazací plán,
  - prohlášení o shodě zařízení dle zákona č. 22/1997 Sb. je-li vyžadováno.
- 4.3 Výše uvedené doklady spolu s protokolem o ověřovací zkoušce předá investiční technik v rámci přejímacího řízení uživateli, který je postoupí dále udržovateli.
- 4.4 V případě pronájmu, prodeje nebo likvidace ZZ, musí uživatel neprodleně písemně sdělit tuto skutečnost udržovateli. Současně s tím požádá uživatel útvar investiční účtárny SSC o vyřazení ZZ z evidence. Při prodeji ZZ se spolu se zařízením předává technická a provozní dokumentace. V případě likvidace zařízení se musí technická a provozní dokumentace archivovat po dobu pěti let a poté skartovat.

5 Rozdělení zdvihacích zařízení

5.1 Skupina A - vyhrazená zdvihací zařízení

Vyhrazená zdvihací zařízení jsou zdvihadla s motorickým pohonem:

- zdvihadla a pojízdná zdvihadla o nosnosti nad 5000kg,
- jeřáby o nosnosti nad 5000 kg,
- pohyblivé pracovní plošiny s výškou zdvihu nad 3 m,
- stavební výtahy s výškou zdvihu nad 3 m, jimiž se dopravují také osoby,
- výtahy, které jsou trvalou součástí stavby o nosnosti nad 100 kg a výškou zdvihu nad 2 m,
- regálové zakladače se svisle se pohybujícími stanovišti obsluhy.

5.2 Skupina B - nevyhrazená zdvihací zařízení

- zdvihadla, pojízdná zdvihadla a jeřáby s motorickým pohonem do 5000 kg,
- zdvihadla, pojízdná zdvihadla a jeřáby s ručním pohonem,
- vrátky,
- zdvižné vozíky,
- závěsné dopravníky, nakladače, zdvihací čela nákladních automobilů,
- plošiny pro zdvihání automobilů, výsuvné žebříky,
- mechanické rampy,
- prostředky pro vázání, zavěšení a uchopení břemen, která nejsou trvalou součástí zařízení,
- lanové posuny,
- pomocná (jednoúčelová) manipulační zařízení, která jsou součástí technologických linek strojů,
- stabilní konstrukce, na nichž jsou umístěna zdvihadla, pojízdná zdvihadla a jeřáby,
- zdvihací zařízení, konstruovaná a sestavená výlučně pro montážní účely (montážní stožáry, ramena, nástavby apod.).

6 Výroba a montáž zdvihacích zařízení včetně výtahů

6.1 Vyrábět a montovat ZZ mohou pouze fyzické nebo právnické osoby, které plní podmínky kladené na tuto činnost příslušnými právními a technickými normami. U vyhrazených ZZ to jsou jen organizace oprávněné ve smyslu § 6c, odst.1, písm b), zákona č. 174/1968 Sb. a mající platný živnostenský list.

V případě, že zdvihací zařízení nebo jejich části jsou výrobky stanovenými k posuzování shody dle NV č. 176/2008 (zařízení pro zdvihání osob, u nichž je nebezpečí pádu z výšky přesahující svislou vzdálenost větší než tři metry, servisní zvedáky pro vozidla) a NV č. 27/2003 Sb. (výtahy) vyplývají základní technické a bezpečnostní požadavky na výrobu (montáž) a zkoušení, včetně postupu posuzování shody zařízení z obsahu jednotlivých příloh výše uvedených nařízení vlády a předpisů souvisejících (např. harmonizované normy apod.).

6.2 Na území UP je stanovena závaznost ČSN Rozhodnutím 2000/02 pro stanovení minimálních základních technických a bezpečnostních nároků na výrobky a na zařízení provozovaná nebo do provozu uváděná.

6.3 V podmínkách UP je nutno ze strany útvaru realizace investic, v rámci stavebního povolení, zajistit posouzení projektové dokumentace pro montáž ZZ organizací státního odborného dozoru (TIČR) a to nejméně 1 měsíc před zahájením výroby (montáže). Dokumentace musí obsahovat:

- hlavní sestavu,
- statický výpočet,
- schéma elektrického zapojení nebo hydraulického zapojení,
- technický popis s uvedením hlavních parametrů, včetně prostředí, v němž bude ZZ pracovat (viz ČSN 33 2000-1 ed.2),
- ostatní dokumentaci, bezpečnostní a provozní předpisy, návod k obsluze a údržbě.

6.4 Technická dokumentace nevyhrazených ZZ nepodléhá posouzení organizací státního odborného dozoru (TIČR) a posuzuje ji revizní technik ZZ. Je obdobná jako v čl. 6.3. Konstruktor - projektant ZZ je povinen zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci a odpovídá za to, že projekt i dokumentace splňují požadavky bezpečnosti práce a technických zařízení.

6.5 Je-li součástí investičních akcí v UP i montáž zdvihacích zařízení nebo výtahů, je nutno ze strany zpracovatele projektové dokumentace zajistit v rámci připomínkového řízení odborné stanovisko k projektu revizním technikem.

7 Uvedení zdvihacích zařízení do provozu (obecně)

7.1 Individuální vyzkoušení

7.1.1 Každé nově smontované zařízení s výjimkou výrobků stanovených k posuzování shody podle zvláštního zákona (č. 22/1997 Sb.) a dle nařízení vlády č. 176/2008 a č. 27/2003 Sb. (výtahy) musí výrobce, popř. montážní organizace podrobit

montážní zkoušce a výchozí revizi el. zařízení a vyhotovit pro ně knihu zdvihacího zařízení, pasport nebo obdobný doklad. O individuálním vyzkoušení vyhotoví oprávněná organizace zápis.

- 7.1.2 Výrobní nebo montážní organizace je povinna zajistit účast organizace státního odborného dozoru (TIČR) na individuálním vyzkoušení, minimálně s 15-denním předstihem.

Jedná se o tato zařízení:

- jeřáby o nosnosti nad 5000 kg,
- regálové zakladače se svisle pohyblivými stanovišti obsluhy.

- 7.1.3 Zařízení uvedená v čl. 5.1 může výrobní nebo montážní organizace odevzdat odběrateli jen po úspěšném individuálním vyzkoušení potvrzeném organizací státního odborného dozoru (TIČR).

- 7.2 Zařízení stanovená - uvedení do provozu (výtahy, pracovní plošiny s výškou zdvihu nad 3 m)

- 7.2.1 Stanovené zdvihací zařízení, má-li být uvedeno na trh popř. do provozu, musí být v rozsahu a za podmínek stanovených nařízeními vlády č. 176/2008. a 27/2003 Sb. opatřeno stanoveným označením (např. CE), a pokud tak stanoví nařízení vlády musí být k němu vydáno nebo přiloženo ES prohlášení o shodě nebo jiný dokument. Označení CE na stanoveném výrobku (zařízení) vyjadřuje, že výrobek splňuje technické požadavky stanovené ve všech nařízeních vlády, které se na něj vztahují a které toto označení stanovují nebo umožňují, a že byl při posouzení jeho shody dodržen stanovený postup.

- 7.2.2 Notifikovanými osobami pověřenými k činnostem při posuzování shody (např. certifikace, závěrečná inspekce apod.) u stanovených výrobků (zařízení) dle nařízeních vlády č. 176/2008 a č.27/2003 Sb., jsou např. tyto právnické osoby; TIČR, TÚV s.r.o., Strojírenský zkušební ústav (Brno), apod. Na dodržování zákona č. 22/1997 Sb. a souvisejících nařízeních vlády dohlíží Česká obchodní inspekce.

- 7.2.3 Nedílnou součástí dokumentace, kterou předává dodavatel popř. montážní organizace provozovateli zdvihacích zařízení (čl. 5.1; 5.2) jsou návody k používání, které obsahují minimálně tyto údaje:

- běžné podmínky používání (uvedení do provozu),
- pokyny k obsluze, montáži a údržbě,
- pokyny pro zaškolení, kde je to nezbytné,
- zakázané manipulace.

- 7.3 Ověřovací zkoušky

- 7.3.1 Provozovatel provozující ZZ je povinen ověřit bezpečnost každého nového, generální opravou renovovaného nebo rekonstruovaného zařízení před jeho uvedením do provozu ověřovací zkouškou. Zdvihací zařízení se zkouší k ověření technických parametrů, funkčních vlastností, bezpečnosti a spolehlivosti.

- 7.3.2 Provozovatel je povinen prostřednictvím udržovatele na základě informace od investičního technika písemně oznámit organizaci státního odborného dozoru (TIČR), příslušnému podle místa umístění zařízení, alespoň 15 dnů předem místo a čas konání ověřovací zkoušky. Před provedením ověřovací zkoušky musí být k dispozici doklady minimálně v rozsahu čl. 6.3. Zajistí investiční technik.

- 7.3.3 Zkouška musí být vykonána v rozsahu stanoveném technickými normami, popř. technickými podmínkami výrobce, resp. v souladu s průvodní dokumentací zařízení. V podmínkách UP provádí ověřovací zkoušky revizní technici ve spolupráci s organizací státního odborného dozoru (TIČR). Provedením ověřovací zkoušky naplňuje UP ustanovení nařízení vlády č. 378/2001 Sb., § 4, odst. 1. Protokoly o zkouškách jsou součástí průvodní dokumentace zařízení, která tvoří část pasportu zařízení vedeném udržovatelem.
- 7.3.4 U zařízení vyzkoušených dle čl. 7.3.1, pokud do začátku provozu neuplynuly více než 3 měsíce, stačí ověřit splnění podmínek k zajištění bezpečného provozu kontrolou provozně-technické dokumentace revizním technikem ZZ.
- 7.3.5 Individuální vyzkoušení a ověřovací zkoušky mohou být vykonány současně, jestliže se na tom zúčastněné organizace dohodnou.

8 Provoz jeřábů

8.1 Používání jeřábů

- 8.1.1 Do provozu smějí být uváděny jen jeřáby, jejichž bezpečnost byla prokazatelně ověřena (viz kapitola 7). U jeřábů musí být zpracován systém bezpečné práce. Níže uvedené lze přiměřeně použít i pro zdvihadla.
- 8.1.2 Bezpečný provoz jeřábů závisí na výběru kompetentních zaměstnanců. Podkladem pro jejich vhodný výběr jsou záznamy o školeních a praxi osob (jeřábníků). Osoba zodpovědná za výběr zaměstnanců (pověřená osoba) musí kontrolovat, zda je práce těchto zaměstnanců dobře organizovaná v rámci pracovního týmu.
- 8.1.3 V případě zajišťování zarážkových prací nebo odstávek výrobního zařízení zodpovídají za nasazení jeřábů v UP na jednotlivých závodech osoby jmenované vedoucím odboru údržby technického ředitele. Tyto osoby zodpovídají za organizaci a řízení provozu jeřábů. V případě potřeby zajišťují projednání se všemi zodpovědnými orgány a zajišťují spolupráci při účasti více organizací; při tom účinně spolupracují s pověřenou osobou.

8.2 Povinnosti uživatele jeřábu

- 8.2.1 Uživatel je odpovědný za bezpečný provoz jeřábů jemu svěřených. V případě, že jeřáb je provozován vlastními zaměstnanci výroby či oddělením musí být uživateli podřízení zaměstnanci (např. jeřábníci, vazači) obeznámeni v příslušném rozsahu s předpisy pro konstrukci, zkoušení a provoz jeřábů a s předpisy pro prostředky pro vázání, zavěšování a uchopení břemen. Uživatel musí určit k obsluze jeřábu zaměstnance k tomu oprávněné, tělesně i duševně způsobilé. Profesionální příprava jeřábníků a vazačů břemen je zakotvena v příslušných ČSN, např. ČSN ISO 9926-1 (27 0060).
- 8.2.2 Uživatel je zejména povinen:
- oznámit udržovateli instalaci nového jeřábu,
  - jmenovat pověřenou osobu k zajištění bezpečného provozu zdvihacích zařízení. Písemné jmenování podle Přílohy C neprodleně zaslat udržovateli,
  - zajistit odstranění zjištěných a jemu oznámených závad u udržovatele,
  - zajistit správné osvětlení jeřábů, jeřábových drah, přístupů a pracovišť,

- zajistit úpravou pracovišť bezpečný provoz jeřábů (např. dopravní cesty, ukládání břemen apod.),
- zajistit jeřáb proti manipulaci neoprávněnými osobami (např. zamknutí ovladače, hl. vypínače, přístupu do koše obsluhy, nebo kabiny jeřábu),
- vymezit pro pravidelné prohlídky, zkoušky, inspekce a zvláštní posouzení jeřábů potřebnou dobu,
- zajistit zhotovení a vedení dokumentu „Systém bezpečné práce“ pro dané jeřáby, popř. zdvihadla,
- zajistit vedení předepsané dokumentace jeřábů včetně provozní dokumentace („Deník ZZ“ popř. jemu podobný doklad) pověřenou osobou.

8.3 Povinnosti udržovatele jeřábů:

- zodpovídá za technický stav jemu svěřených zdvihacích zařízení,
- zajišťuje vypracování plánu oprav,
- zpracovává plán revizí, revizních zkoušek a inspekcí jeřábů nejméně na období 1 roku,
- zajišťuje odstraňování jemu nahlášených závad,
- zaznamenává prohlídky do deníku jeřábu,
- zajišťuje pravidelné prohlídky a měření el. zařízení jeřábů, vede karty el. měření jeřábů,
- zajišťuje pravidelné zaměření jeřábových drah dle ČSN EN 1090-1 (73 2601),
- zajišťuje provádění pravidelných zkoušek, zkoušek po opravě, inspekce jeřábů, zvláštního posouzení jeřábů, pravidelné údržby a opravy,
- provádí periodické prohlídky dle ČSN ISO 9927-1,
- ve spolupráci se servisní organizací zaznamenává v technické dokumentaci změny při opravách tak, aby dokumentace odpovídala skutečnému stavu,
- pravidelně kontroluje stav a funkci jeřábů a zdvihadel na přiděleném úseku a na základě zjištěných poznatků navrhuje operativní zásahy na zařízení,
- navrhuje odstavení jeřábů a zdvihadel v případech, kdyby mohlo dojít dalším provozováním k poškození, nebo k havárii výrobního zařízení,
- zajišťuje odstraňování příčin předčasného opotřebení součástí a navrhuje opatření k prodloužení životnosti a použitelnosti,
- zajišťuje ověřování fyzického stavu ocelových konstrukcí dle ČSN EN 1090-1 (73 2601). (V podmínkách UP udává způsob, rozsah a cyklus kontrol stavu ocelových konstrukcí N 11 015),
- zajišťuje revizní činnosti u servisní organizace.

8.4 Povinnosti servisní organizace

- provádět pravidelnou údržbu, opravy a funkční zkoušky za účelem zajištění bezpečnosti a spolehlivosti jeřábů,
- spolupracovat na vypracování plánu oprav jeřábů po dohodě s udržovatelem,
- odstraňovat jemu nahlášené závady,
- oznamovat závady zjištěné při údržbě udržovateli,
- ve spolupráci s revizním technikem provádět odborné zkoušky výtahů, zkoušky po opravě, revizní zkoušky zdvihacích zařízení a inspekce jeřábů,

- používat předepsané OOPP a zabezpečit zajištění při pracích ve výškách,
- zaznamenávat rozsah provedené údržby a oprav do Deníku jeřábu nebo jemu podobnému dokladu (např. kniha kontrol),
- provádět údržbu a opravy elektrických zařízení jeřábů,
- provádět pravidelné prohlídky a měření elektrických zařízení jeřábů v rozsahu a lhůtách dle ČSN 33 2550, výsledky zaznamenat do Karty jeřábu vedené udržovatelem,
- údržbu a opravy jeřábů provádět v souladu s technickou dokumentací výrobce a s ustanovením příslušných technických norem,
- ve spolupráci s udržovatelem zaznamenat v technické dokumentaci změny při opravách tak, aby dokumentace odpovídala skutečnému stavu,
- při výměně nosných částí (lano, řetěz, hák apod.) musí mít nové části osvědčení, resp. atest výrobce nebo dodavatele. V případě, že se jedná o části stanovené ve smyslu vládních nařízení, je nutno v souladu se zákonem č. 22/1997 Sb. zajistit prohlášení o shodě. Tyto doklady musí být neprodleně předány udržovateli ZZ, který je zařadí do pasportu zařízení.

8.5 Revizní zkoušky jeřábů (zdvihadel).

8.5.1 Revizní zkoušky jeřábů se provádějí dle ČSN 27 0142. Zkoušky jeřábů se musí provádět:

- po dokončení montáže nových zařízení,
- po podstatných úpravách, které mají za následek změnu základních parametrů,
- po opravách,
- po přemístění (s výjimkou pohyblivých zdvihadel),
- v pravidelných obdobích dle níže uvedené tabulky, nebo dle čl. 8.5.1.1 a 8.5.1.2 nebo dle určení revizního technika.

Zkoušky jeřábů

Provozní skupina podle ČSN 27 0103	Lhůty		Skupina jeřábu*)
	revize	revizní zkoušky	
J1 a J2	4 roky	8 roků	I
J3	3 roky	6 roků	II
J4	2 roky	4 roku	III
J5 a J6	1 roky	2 roky	IV

*) Skupina jeřábu je uvedena v technické dokumentaci jeřábu, nebo v knize zdvihadla.

8.5.1.1 U jeřábů stavebních, silničních výložníkových, železničních, lanových a hydraulických ruk (nakládacích jeřábů) je lhůta revizí 1 rok a revizních zkoušek 2 roky. V provozech s horkým a agresivním prostředím je lhůta revizí 1 rok a revizních zkoušek 2 roky u všech jeřábů bez ohledu na zařazení do skupin.

8.5.1.2 U stohovacích jeřábů, kde se stanoviště obsluhy pohybuje svisle spolu s břemenem, se provádějí revize 1x za 6 měsíců, revizní zkoušky 1x za 3 roky.

Pokud pracují v horkém nebo agresivním prostředí, provádějí se revize 1x za 3 měsíce, revizní zkoušky 1x za 2 roky.

- 8.5.2 Na základě požadavku udržovatele provede příslušný revizní technik revizní zkoušku, na jejímž výsledku sepíše zprávu o revizní zkoušce jeřábu v termínu nejpozději do 14 dnů od provedení revizní zkoušky.
- 8.5.3 Revizní zprávu obdrží od revizního technika pověřená osoba a udržovatel.
- 8.5.4 Pravidelné revize elektrických zařízení jeřábů jsou prováděny v souladu s ČSN 33 1500, resp. ČSN EN 60079-17 ed.3 (33 2320) a v rozsahu ČSN 33 2550. Platné revize elektrických zařízení musí být k dispozici v průběhu revizních zkoušek jeřábů.
- 8.5.5 Revizi elektrického zařízení provede příslušný revizní technik elektrických zařízení na základě měření, která zajistí na základě požadavků udržovatele zaměstnanec servisní organizace provádějící údržbu elektrických zařízení. Ten zanese výsledky měření do karty, která je k dispozici u udržovatele. Zpráva o provedení revize el. zařízení je předána pověřené osobě a udržovateli.
- 8.5.6 Revizní zpráva o revizi nebo revizní zkoušce je součástí technické dokumentace zdvihacího zařízení.
- 8.6 Inspekce jeřábu dle ČSN ISO 9927-1 (27 0041)
- 8.6.1 Inspekci jeřábu se zjišťují odchylky od bezpečného stavu.
- 8.6.2 V závislosti na délce provozu, podmínkách provozu a výrobních podmínkách, stanoví udržovatel termín inspekce jeřábu.
- 8.6.3 Dle ČSN ISO 9927-1 (27 0041) je kompetentní osoba dle druhu inspekce povinna:
- provádět nezávislé ověření ve smyslu ČSN ISO 9927-1 (27 0041),
  - provést identifikaci zařízení včetně jeho označení informačními štítky,
  - ověřit stav součástí a vybavení s odkazy na poškození, opotřebením, korozi nebo jiné změny,
  - provést funkční zkoušku mechanismů,
  - prověřit stav a účinnost bezpečnostních zařízení a brzd ve spolupráci se servisní organizací,
  - o provedené inspekci zpracovat protokol nejpozději do 10 pracovních dní od provedení inspekce.
- 8.6.4 Protokol o provedené inspekci předá kompetentní osoba pověřené osobě nebo správci majetku a udržovateli, který protokol založí do pasportu.
- 8.7 Práva a povinnosti revizního technika ZZ
- 8.7.1 Revizní technik je povinen zejména:
- ve spolupráci s organizací státního odborného dozoru (TIČR) provádět individuální vyzkoušení a ověřovací zkoušky,
  - provádět revize a revizní zkoušky sledovaných jeřábů v rozsahu a v termínech stanovených příslušnými vyhláškami a normami (např. ČSN 27 0142). V podmínkách UP může provádět také inspekce stavu jeřábů dle ČSN ISO 9927-1 (27 0041),
  - provádět základní a opakovaná školení a zaškolování osob v provozu ZZ dle požadavků uživatele, resp. pověřené osoby,

- opakovaná školení a přezkoušení provádět maximálně do 13. měsíců od předchozího školení, vést záznamy o těchto školení a přezkoušení a předávat do 14 dnů doklad o těchto školení uživateli, resp. pověřené osobě,
- spolupracovat s pověřenou osobou při zpracování „Systému bezpečné práce“ pro daný jeřáb,
- navrhnout uživateli okamžité zastavení provozu jeřábu v případech, kdy ohrožuje bezpečnost osob a majetku,
- po dohodě s pověřenou osobou vyloučit z obsluhy a odebrat jeřábnický, vazačský průkaz osobě, která opakovaně porušila ustanovení této normy nebo nevyhovuje zdravotním požadavkům.

8.7.2 Revizní technik má právo v ojedinělých případech krátkodobě povolit odchylky od této normy a navrhnout náhradní opatření k zajištění bezpečnosti. O povolené odchylce musí být proveden záznam s určením termínu platnosti a podmínek odchylky.

8.8 Povinnosti pověřené osoby

- zajišťuje bezpečný a spolehlivý provoz jeřábu. V případě potřeby zajišťuje jednání se všemi zodpovědnými orgány, které se podílejí na provozu a údržbě jeřábů,
- zajišťuje u udržovatele odstranění zjištěných závad jeřábů,
- zajišťuje efektivní postup při informování o závadách a mimořádných událostech včetně provedení potřebných nápravných opatření,
- vede protokoly o revizích a zkouškách jeřábů včetně revizí elektro,
- zajišťuje zpracování systému bezpečné práce ve smyslu ČSN ISO 12480-1 (27 0143) zpravidla pro každý jeřáb na podkladě manuálu či základního popisu jeřábů od výrobce nebo dodavatele. Při tom spolupracuje s revizním technikem,
- identifikuje a vyhodnocuje rizika spojená s provozem jeřábu a prokazatelně s nimi seznamuje obsluhu jeřábu,
- zajišťuje odpovídající osobní ochranné pracovní prostředky s ohledem na charakter pracoviště, jako jsou např. ochranné přilby, ochranné brýle, bezpečnostní postroje, bezpečnostní obuv a ochranu sluchu,
- provádí kontroly ochranných prostředků před jejich použitím a po něm. O výsledku kontroly provede záznam do provozního deníku zdvihacích zařízení,
- zajišťuje vedení evidence vázacích prostředků a prostředků pro uchopení břemen,
- ve spolupráci s udržovatelem popř. revizním technikem provádí kontroly technického stavu vázacích prostředků a prostředků pro uchopení břemen,
- vyjadřuje se ke vjezdu a používání mobilních jeřábů ve výrobních zařízeních. V rámci povolovacího řízení stanovuje podmínky pro bezpečné používání zdvihací techniky (např. podmínky ustavení a zakotvení jeřábu, existenci nebezpečných vlivů v blízkosti jeřábu apod.).

8.9 Povinnosti jeřábníka

- je odpovědný za správné ovládání jeřábu v souladu s požadavky výrobce a systémem bezpečné práce. Jeřábník se vždy musí řídit pouze pokyny vazače, popř. signalisty, který musí být zřetelně označen. Jedinou výjimkou je, když dostane v případě nebezpečí znamení „STŮJ“ od jiné osoby,

- musí splňovat profesní požadavky dle čl. 5.3.2 ČSN ISO 12480-1,
- lékařské potvrzení zdravotní způsobilosti jeřábníka nesmí být starší než 2 roky,
- přesvědčit se před zahájením provozu jeřábu co je psáno v „Deníku ZZ“ nebo jemu obdobnému dokladu z minulé směny, zapsat datum a hodinu nástupu s podpisem a překontrolovat nejsou-li na jeřábové dráze, průjezdním profilu či dosahu jeřábu neoprávněné osoby nebo nežádoucí předměty,
- přesvědčit se zda strojní nebo elektrické zařízení jeřábu nevykazuje viditelné závady např. vytékající olej z uzavřených skříní, uvolněné šrouby, matice a jiné spojovací součásti, uvolněné nebo spadlé závaží brzd nebo prasklé pružiny, hrubá poškození lan a uchycení jejich konců, nesprávně uložená lana v drážkách bubnů a kladek, chybějící nebo rozbité izolátory trolejových vedení, poškozené pohyblivé napájecí vedení nebo kotvící zařízení pro trolejové vedení, apod.,
- po prohlídce a zapnutí spínačů provést všechny pohyby s jeřábem bez zatížení a opatrně najet do krajních poloh a vyzkoušet funkce koncových vypínačů. Současně se přesvědčit o správnosti pohybů podle označení na ovládacích přístrojích, o funkci brzd, signalizace apod. O kontrole jeřábu provede jeřábník záznam do „Deníku ZZ“,
- závady zjištěné při prohlídce a kontrole funkce ZZ zapsat do „Deníku ZZ“ nebo jemu podobnému dokladu. V případě zjištěných nedostatků si vyžádat opravu a závadu ohlásit pověřené osobě. Zdvihací zařízení smí být dáno do provozu jen, když není ohrožena spolehlivost a bezpečnost provozu zařízení,
- před zahájením pracovní činnosti jeřábníka, který není zaměstnancem UP, na zdvihacím zařízení, které je v majetku UP, musí být tento zaměstnanec vyškolen a přezkoušen revizním technikem.

8.10 Povinnosti vazače

- 8.10.1 Je odpovědný za uvázání a odvázání břemene a za použití vhodných příslušenství pro zdvihání v souladu s navrženým postupem. Je odpovědný za zahájení pohybu jeřábu a břemene.
- 8.10.2 Provádí-li vázání břemene více než jeden vazač, má tuto odpovědnost pouze jeden z nich v závislosti na jejich poloze vůči jeřábu.
- 8.10.3 Je-li nutné v průběhu provozu jeřábu přenést odpovědnost za navádění jeřábu a břemene na jinou osobu, je vazač povinen zřetelně signalizovat jeřábníkovi, že došlo k přenesení odpovědnosti a na koho.
- 8.10.4 Vazač musí mít na sobě dobře viditelný pracovní oděv, popř. být jinak označen (např. ochrannou přilbou odlišné barvy), aby byl pro jeřábníka snadno identifikovatelný.
- 8.10.5 Vazač musí splňovat profesní požadavky dle čl. 5.4.2 ČSN ISO 12480-1.
- 8.10.6 Před zahájením pracovní činnosti vazače, který není zaměstnancem UP, na zdvihacím zařízení, které je v majetku UP, musí být tento zaměstnanec vyškolen a přezkoušen revizním technikem.
- 8.10.7 Vazač je dále povinen:
- provádět kontrolu vázacích prostředků a prostředků pro uchopení břemen před každým používáním dle ČSN ISO 8792 (27 0144),

- vázat a zavěšovat jen břemena známé hmotnosti, nepřevyšující nosnost jeřábu s výjimkou zkušebních břemen; není-li hmotnost břemene vyznačena nebo není-li známa, je nutno ji zjistit,
- neuvazovat nebo nezavěšovat břemeno v místech, kde by mohlo dojít k vysmeknutí nebo k vzájemnému poškození vázacího nebo závěsného prostředku a břemena,
- pro přepravu horkých nebo žhavých břemen použít jen řetězů nebo ocelových lan zvláště k tomu určených, která mohou být zatíženy pouze polovinou na nich vyznačeného zatížení sníženého úhlem jejich rozevřením nebo způsobem uvázání nebo speciálních vázacích či závěsných prostředků,
- sledovat břemeno po celé jeho dráze a dbát, aby nebylo přepravováno nad zaměstnanci nebo pojízdnými dopravními prostředky, při čemž se nesmí sám zdržovat pod břemenem; přecházející osoby musí včas upozornit na pohyb jeřábu.

8.10.8 Při vázání a zavěšování břemen je zakázáno zejména:

- používat vadné nebo nevyhovující prostředky k vázání, zavěšení nebo uchopení,
- přetěžovat prostředky k vázání nebo zavěšení,
- vázat břemena zasypaná, upevňená, přimrzlá nebo přilnutá, pokud není možno zjistit sílu potřebnou k jejich uvolnění; vázat břemena o hmotnosti převyšující nosnost zdvihacího zařízení, s výjimkou zkušebních břemen a případů schválených pověřenou osobou,
- zavěšovat na hák nebo vzájemně do sebe více vázacích nebo závěsných prostředků, než je k přepravě, zapotřebí, křížit je při vkládání do háku nebo je zavěšovat na jeho špičku,
- zkracovat vázací a závěsné prostředky uzlením či zkrucováním nebo je jakýmkoliv způsobem upravovat,
- upravovat jakýmkoliv způsobem hák nebo zavěšovat břemeno na dvojitý hák jednostranně,
- vázat břemeno pro šikmý tah, vláčet břemena a posunovat vozidla, pokud zdvihací zařízení není pro tyto účely konstruováno; nesmí nastat nebezpečí poškození zdvihacího zařízení nebo ohrožení bezpečnosti,
- vázat břemena vázacími prostředky přes ostré hrany,
- vázat nebo zavěšovat dopravní bedny, rošty apod, které jsou navrženy materiálem nad okraj,
- zavěšovat se nebo stavět se na břemeno nebo ho přidržovat rukou pro udržení jeho rovnováhy,
- nenechávat břemeno zavěšené v době, kdy je jeřáb mimo provoz a v pracovních přestávkách; nelze-li z jakýchkoliv důvodů spustit břemeno, nesmí se vazač vzdálit a musí dbát, aby se nikdo pod břemenem nepohyboval ani nezdržoval,
- ukládat břemena na postranice dopravních prostředků nebo je o ně opírat,
- ukládat břemena do dopravních cest, podél železničních kolejí musí zůstat volný průchod podle zvláštních předpisů,

- přecházet nebo zdržovat se pod zavěšeným břemenem nebo v jeho nebezpečné blízkosti,
- násilně vytahovat vazací prostředky zpod břemen,
- ukládat vazací nebo závěsné prostředky na jiná než vyhrazená místa.

8.11 Povinnosti signalisty

- je odpovědný za předávání dorozumívacích znamení mezi vazačem a jeřábíkem. (Může provádět v případě potřeby pouze řízení pohybů jeřábu a břemene místo vazače s tím, že v daném okamžiku má odpovědnost za přepravu),
- je-li nutné v průběhu provozu jeřábu přenést odpovědnost za navádění jeřábu a břemene na jinou kompetentní osobu, je povinen zřetelně signalizovat jeřábíkovvi, že došlo k přenesení odpovědnosti,
- musí splňovat profesní požadavky dle čl. 5.5.2 ČSN ISO 12480-1.

8.12 Vazací prostředky a prostředky pro uchopení břemen

8.12.1 Pověřená osoba uživatele jeřábu zajišťuje vedení evidence vazacích prostředků a prostředků pro uchopení břemen.

8.12.2 Kromě toho musí pověřená osoba ve spolupráci s udržovatelem popř. revizním technikem zajišťovat provádění důkladných kontrol vazáků ve smyslu ČSN ISO 8792 (27 0144). Pravidelnou důkladnou kontrolu je nutno provádět v časových intervalech nepřesahujících 6 měsíců. Tyto intervaly musí být v nutných případech zkráceny se zřetelem na provozní podmínky, nebo pokud je to stanoveno v zákonných požadavcích. Záznamy o těchto kontrolách musí být provedeny v souladu s ustanoveními příslušných ČSN a předpisů výrobců, popř. zhotovitelů.

8.12.3 Vazací prostředky a prostředky pro uchopení břemen se musí kontrolovat před každým používáním, zda nejsou poškozené nebo porušené (provádí vazač).

8.12.4 Použití vazacích prostředků a prostředků pro uchopení břemen, způsob vazání břemene, před zvedáním břemene, zavěšování, zvedání nebo spouštění břemena a bezpečnostní opatření je uvedeno v ČSN ISO 8792 (27 0144).

8.12.5 Vazací prostředky a prostředky pro uchopení břemen musí být označeny.

Označení musí být provedeno jedním z následujících způsobů:

- na trvanlivé visače nebo štítku pevně připojeném k prostředku,
- na trvanlivé kovové objímce pevně připojené k vazáku,
- na hlavním článku.

Označení musí minimálně obsahovat:

- identifikační znak výrobce vazáku,
- čísla nebo písmena identifikující vazák s certifikátem výrobce,
- nosnost WLL (provozní nosnost),
- označení CE.

8.12.6 Certifikát musí být dodán s každým vazacím prostředkem nebo skupinou vazacích prostředků. Certifikát musí umožňovat identifikaci vazacích prostředků a obsahovat ujištění, že vazací prostředek vyhovuje normě (ČSN EN 13414-1,3,+A1,A2). Certifikát musí obsahovat nejméně následující údaje:

- jméno a adresu výrobce nebo dodavatele vazacího prostředku,

- identifikační číslo vázacího prostředku,
- WLL,
- popis vázacího prostředku včetně všech jednotlivých součástí.

8.12.7 S každým vázacím prostředkem musí dodat výrobce návody pro používání a údržbu v souladu s čl. 5 ČSN EN 13414-2+A2.

9 Provozování výtahů

9.1 Všeobecně

- 9.1.1 Do provozu smí být uváděny jen výtahy, jejichž bezpečnost byla prokazatelně ověřena (viz kapitola 6).
- 9.1.2 Do prostoru v němž se pohybuje klec (plošina apod.) musí být zamezen vstup osobám a vjezd dopravním prostředkům.
- 9.1.3 Na výtahu musí být označena jeho nosnost a max. počet přepravovaných osob, výrobce a výrobní číslo.
- 9.1.4 Výtah se smí používat jen pro ten účel, pro který byl konstruován, a způsobem odpovídajícím údajům a pokynům v průvodní technické dokumentaci.
- 9.1.5 Provádění preventivní údržby (servisu) na výtazích v rozsahu ČSN 27 4002 je povinné a musí být zabezpečeno odborně způsobilými osobami (servisní firma).

9.2 Základní povinnosti uživatele výtahu

- 9.2.1 Zajistit, aby servisní firma byla bezodkladně informována v těchto případech:
  - okamžitě při zjištění jakékoliv nesprávné funkce výtahu,
  - okamžitě po vyřazení výtahu z provozu v případě vzniku nebezpečné situace,
  - po každém vyprošťovacím zásahu jím pověřenou a servisní firmou poučenou osobou,
  - před každou úpravou mající vztah k výtahu a nebo k jeho okolí, nebo používání,
  - před inspekční prohlídkou prováděnou jakoukoliv autorizovanou nebo akreditovanou stranou stojící mimo uzavřenou servisní smlouvu nebo prováděním prací na výtahu jiných než údržbářských.
- 9.2.2 Zjistit podmínky pro vykonání odborných zkoušek a inspekčních prohlídek.
- 9.2.3 Zajistit prostřednictvím pověřené osoby provedení posouzení rizik u výtahu v provozu změní-li se používání budovy nebo zařízení, po větší úpravě zařízení nebo budovy a po havárii výtahu.
- 9.2.4 Zapsat podstatné změny na výtahu a havárie do „Knihy výtahu“.
- 9.2.5 Zajistit obsluhu výtahu pouze oprávněnými osobami, určit písemně řidiče výtahu nejpozději při uvedení výtahu do provozu.
- 9.2.6 Jmenovat pověřenou osobu k zajištění bezpečného provozu výtahu. Písemné jmenování podle Přílohy C neprodleně zaslat udržovateli.
- 9.2.7 Zajistit požadovanou kvalifikaci řidiče výtahu a kontrolovat plnění jeho povinností.
- 9.2.8 Zohlednit výsledky posouzení zjištěných rizik u výtahu v provozu.
- 9.2.9 Udržovat doklady a pokyny pro provoz výtahu v řádném stavu.

- 9.2.10 Vést předepsané doklady o poučení a zaškolení řidiče výtahu a jeho zdravotní způsobilosti (lékařské potvrzení zdravotní způsobilosti řidiče výtahů nesmí být starší než 2 roky).
- 9.2.11 Plnit ohlašovací povinnost nehod (havárií) a poruch výtahu vzniklých v souvislosti s jeho provozem prostřednictvím pověřené osoby u udržovatele výtahu.
- 9.2.12 Zajistit včasné odstranění zjištěných závad a poruch výtahu prostřednictvím pověřené osoby u udržovatele výtahu.
- 9.2.13 Zajistit předepsané osvětlení prostorů souvisejících s provozem výtahu prostřednictvím pověřené osoby u udržovatele výtahu.
- 9.2.14 Zajistit trvalou dosažitelnost řidiče výtahu po celou dobu provozu výtahu, zejména ve vícesměnných provozech.
- 9.3 Povinnosti pověřené osoby
- 9.3.1 Zajišťuje bezpečný a spolehlivý provoz výtahu. V případě potřeby zajišťuje jednání se všemi zodpovědnými orgány, které se podílejí na provozu a servisu výtahů.
- 9.3.2 Zajišťuje u udržovatele odstranění zjištěných závad na výtahu.
- 9.3.3 Vede protokoly o odborných prohlídkách dle ČSN 27 4002 a odborných zkouškách dle ČSN 27 4007 včetně revizích elektro pro každý výtah.
- 9.3.4 Zohledňuje výsledky posouzení zjištěných rizik u výtahu v provozu na základě analýzy rizik vypracované servisní firmou (čl. 4.4.3 ČSN 27 4002) popř. revizním technikem zdvihacích zařízení. Seznamuje s nimi kompetentní pracovníky.
- 9.3.5 Zajišťuje trvalé umístění a zřetelnou čitelnost jména a tel. čísla servisní firmy na viditelném místě.
- 9.3.6 Zajišťuje, aby klíče ke dveřím (poklopům) do strojovny a prostoru pro kladky a ke kontrolním a nouzovým dveřím (poklopům) byly trvale k dispozici v objektu, ve kterém je výtah umístěn, a byly používány pro vstup pouze oprávněnými osobami.
- 9.3.7 Dbá na zajištění bezpečného vstupu pracovníků servisní firmy do objektu a strojovny výtahu k zajištění vyproštění uvězněných osob.
- 9.3.8 Dbá na to, aby byl výtah řízen odborně způsobilými osobami (řidiči výtahů).
- 9.3.9 Provádí kontrolu dokladů o odborné způsobilosti řidičů výtahů externího zaměstnavatele, který si při zajišťování prací výtah od UP vypůjčuje.
- 9.4 Povinnosti udržovatele výtahu:
- zodpovídá za technický stav jemu svěřených výtahů,
  - zajišťuje vypracování plánu oprav,
  - zpracovává plán odborných zkoušek výtahů nejméně na období 1 roku,
  - zajišťuje udržování výtahů v podmínkách bezpečného provozu prostřednictvím servisní firmy vykonávající servis výtahů podle návodu k používání u výtahů uvedených na trh (do provozu) po účinnosti NV č. 27/2003 Sb. nebo minimálně v souladu s ČSN 27 4002.
  - v případě vzniku nebezpečné situace zajišťuje vyřazení výtahu z provozu,
  - zajišťuje provádění inspekčních prohlídek ve lhůtách stanovených dle článku 9.6.2 této normy,
  - zajišťuje odstraňování jemu nahlášených závad,

- zajišťuje pravidelné prohlídky a měření el. zařízení výtahů,
- zajišťuje provádění pravidelné údržby, oprav a zkoušek,
- ve spolupráci se servisní organizací zaznamenává v technické dokumentaci změny při opravách tak, aby dokumentace odpovídala skutečnému stavu,
- navrhuje odstavení výtahů v případech, kdyby mohlo dojít dalším provozováním k poškození, nebo k havárii výrobního zařízení,
- zajišťuje odstraňování příčin předčasného opotřebení součástí a navrhuje opatření k prodloužení životnosti a použitelnosti.
- vést technickou dokumentaci výtahu minimálně v rozsahu:
  - dispoziční výkres,
  - elektrická nebo hydraulická schémata,
  - pasportu výtahu, knihy odborných prohlídek, dokladů o zkouškách výtahu, Knihy výtahu,
  - mazací plán.

9.5 Povinnosti servisní organizace

- vlastnit oprávnění k opravám, údržbě a zkoušení výtahů,
- vlastnit oprávnění k montážím, opravám a údržbě elektrických zařízení,
- provádět všechny činnosti předepsané v návodu k používání resp. v ČSN 27 4002 (vyjma odborných prohlídek),
- provádět opravy a údržbu výtahů podle pokynů pro bezpečnou práci při montáži, provozu, údržbě a opravách v souladu s ČSN 27 4002, ČSN EN 81-1,2,3,+A1,+A3 (27 4003), ČSN 33 2570 a technickou (převodní) dokumentací opravovaných výtahů,
- zajistit včasné odstranění závad a poruch výtahu nahlášených udržovatelem,
- vypracovat plán údržby tak, aby pravidelná preventivní údržba podle ČSN 27 4002 Přílohy B byla přiměřená pro instalovaný výtah bez ohrožení bezpečnosti osob s minimalizací času, kdy je zařízení mimo provoz. O jednotlivých úkonech preventivní údržby musí být vedeny záznamy,
- v případě potřeby upravit plán pravidelné preventivní údržby s uvážením všech předvídatelných poruch, např. zneužitím, špatným zacházením, poničením, apod. a bezodkladně informovat o této úpravě udržovatele výtahu,
- vypracovat analýzu rizik pro každý pracovní prostor a pro každou pracovní činnost podle návodu k používání se zohledněním všech informací poskytnutých uživatelem (pověřenou osobou),
- zajišťovat dozorcem výtahu provozní prohlídky 1 x za dva týdny podle přílohy D, ČSN 27 4002 pokud není v návodu k použití stanoveno jinak za účelem ověření technického stavu výtahu a jeho bezpečnosti. U malých nákladních výtahů se provozní prohlídky provádějí 1 x za čtyři týdny,
- provádět pravidelné prohlídky, kontroly a měření elektrických výtahů v UP. V průběhu odborných zkoušek výtahu zaznamenat výsledky prohlídek a měření do karty výtahu vedené udržovatelem,
- vyprošťovat osoby z klece na základě smluvního dojednání s provozovatelem výtahu,

- aktualizovat původní návod k používání v části týkající se údržby, jestliže výtah změní na základě rozhodnutí uživatele účel používání a nebo se změní okolní prohlídka provozu výtahu,
- informovat uživatele výtahu o každém nutném zásahu, který vyplývá ze zjištěného výskytu nebezpečí (nebezpečných situací) nebo z analýzy provozních rizik. V případě vzniku nebezpečné situace navrhnout uživateli odstavení výtahu z provozu až do odstranění nebo omezení tohoto stavu,
- provádět odborné činnosti odbornými servisními zaměstnanci, jejichž odbornost je servisní firmou udržována a kteří jsou vybaveni potřebnými postupy, nářadím a potřebnými náhradními díly,
- zaznamenávat výsledky závažného zásahu servisní firmy při poruše výtahu do Knihy výtahu. Tyto záznamy musí obsahovat druhy poruch, aby bylo možno zjistit jejich opakování,
- Plnit další povinnosti v případě smluvního ujednání, jako jsou:
  - provádění podstatných změn k odstranění provozních rizik výtahu,
  - údržba a čištění vnějších částí ohrazení výtahové šachty,
  - údržba a čištění vnitřních prostor klece,
- spolupracovat s revizním technikem při odborných zkouškách, zkouškách po podstatných změnách nebo opravách, neukládá-li čl. 5.1.2. ČSN 27 4007 servisní firmě zajistit zkoušku po podstatných změnách, při nichž došlo ke změně technických parametrů uvedených v 4.1 písm. a) ČSN 27 4011, u inspekčního orgánu.

9.6 Základní povinnosti revizního technika výtahů

- 9.6.1 Revizní technik musí mít kvalifikaci podle vyhl. č. 19/1979 Sb. a dále podle vyhl. č. 50/1978 Sb.
- 9.6.2 Provádět odborné prohlídky výtahů určených k dopravě osob a osob a nákladů ve lhůtách uvedených v níže uvedené tabulce.

Lhůty provádění odborných prohlídek

Druh výtahu	Lhůty provádění odborných prohlídek v měsících	
	Kategorie I. Výtahy uvedené do provozu po 1992-12-31	Kategorie II do provozu před 1993-01-01
Výtahy určené k dopravě osob nebo osob a nákladů v budovách s převažujícím volným přístupem veřejnosti.	3	2
Výtahy určené k dopravě osob nebo osob a nákladů v budovách používaných převážně uživateli budovy s omezeným přístupem veřejnosti	4	3

U výtahů určených pouze k dopravě nákladů a malých nákladních výtahů se odborné prohlídky provádějí 1 x za šest měsíců.

- 9.6.2.1 Odborné prohlídky výtahů se provádějí v rozsahu podle přílohy C, ČSN 27 4002.
- 9.6.2.2 Protokol o provedené odborné prohlídce obdrží od revizního technika udržovatel a pověřená osoba.
- 9.6.2.3 Provedením těchto odborných prohlídek naplňuje UP ustanovení nařízení vlády č. 378/2001 Sb., § 4, odst. 2.

9.6.3 Provádět odborné zkoušky dle níže uvedené tabulky, zkoušky po podstatných změnách nebo opravách.

Lhůty odborných zkoušek

Druh výtahu	Lhůty (interval) (roky)
Výtahy určené k dopravě osob nebo osob a nákladů	3
Výtahy určené pouze k dopravě nákladů a malé nákladní výtahy	6

9.6.3.1 Odborné zkoušky, zkoušky po podstatných změnách nebo opravách se provádějí:

- po dobu provozu ve stanovených lhůtách,
- po provedení podstatných změn nebo oprav,
- nařídí-li to příslušný orgán státního odborného dozoru (TIČR).

9.6.3.2 Odborné zkoušky, zkoušky po podstatných změnách nebo opravách zahrnují:

- kontrolu technické dokumentace a dokladů a jejich shodu s výtahem,
- přezkoušení funkce a provozních vlastností výtahu,
- prověření el. zařízení výtahu,
- zjištění nebezpečí/nebezpečných situací.

9.6.3.3 Zkoušky po podstatných změnách se provádí v souladu s čl. 5.1 ČSN 27 4007.

Poznámka:

U výtahů, určených k dopravě osob nebo osob a nákladů, zajišťuje zkoušku po podstatných změnách, při níž došlo ke změně technických parametrů uvedených v 4.1 písm. a) ČSN 27 4011, servisní firma u inspekčního orgánu.

9.6.3.4 Zkoušky po opravě se provádí v souladu s čl. 5.2 ČSN 27 4007.

9.6.3.5 Odborné zkoušky výtahů v provozu se provádějí dle čl. 8.6.3

9.6.3.6 Rozsah odborné zkoušky je stanoven protokolem o odborné zkoušce. Vzor protokolu je uveden v příloze A, ČSN 27 4007.

9.6.3.7 Nedílnou součástí odborných zkoušek výtahů, určených k dopravě osob nebo k dopravě osob a nákladů, je identifikace provozních rizik výtahů postupem podle 7.1 a) ČSN 27 4007. Jedná se o identifikaci závažných nebezpečí nebo nebezpečných situací podle ČSN EN 81-80.

- 9.6.3.8 Revizní technik na podkladě vyhodnocení výsledku odborné zkoušky v rozsahu protokolu z odborné zkoušky podle přílohy A, ČSN 27 4007 stanoví závěr o způsobilosti výtahu k dalšímu provozu. Zjištěná nebezpečí/nebezpečné situace se zaznamenávají do protokolu z odborné zkoušky podle přílohy A, ČSN 27 4007. V protokolu musí být současně vyznačen termín konání příští odborné zkoušky a inspekční prohlídky.
- 9.6.3.9 Protokol o odborné zkoušce resp. zkoušce po podstatných změnách či zkoušce po opravě obdrží od revizního technika udržovatel a pověřená osoba.
- 9.6.4 Provádět na základě výsledku prohlídky a měření pravidelné revize el. zařízení dle ČSN 33 1500.
- 9.6.4.1 Revize el. zařízení výtahů je nutno provádět současně s odbornou zkouškou resp. se zkouškou po podstatných změnách, ale v cyklu ne delším 3 let.
- 9.6.4.2 Zprávu o revizi elektro výtahu obdrží od revizního technika udržovatel a pověřená osoba.
- 9.6.4.3 Provádět na žádost uživatele (pověřené osoby) poučení a přezkoušení řidičů výtahů při jejich ustanovení nebo změnách a kontrolovat plnění jejich povinností vyplývajících z ČSN 27 4002.
- 9.6.4.4 Snižovat v odůvodněných případech dočasně nosnost výtahu, přičemž součet snížené nosnosti a hmotnosti klece nesmí být menší než hmotnost vyvažovacího závaží. Rozhodnutí o snížení nosnosti zapíše do „Knihy výtahu“.
- 9.6.4.5 Navrhnout vyřazení výtahu z provozu na základě posouzení rizik dle ČSN 27 4007.
- 9.6.4.6 Na základě vlastního posouzení zjištění závad může revizní technik dočasně povolit provoz výtahu se závadami za podmínky, že v zápisu v „Knize výtahu“:
- uvede stručnou charakteristiku závad s poučením, že za odstranění závad odpovídá uživatel, popř. udržovatel,
  - stanoví přesný termín do kterého je možno výtah s těmito závadami provozovat, případně další podmínky dočasného provozu,
  - prokazatelně seznámí odpovědného zaměstnance uživatele (pověřenou osobu) resp. řidiče výtahu s obsahem zápisu v „Knize výtahu“ a poučí jej o správném postupu při zastavování provozu výtahu.
- 9.7 Základní povinnosti dozorce výtahu
- 9.7.1 Kvalifikační požadavky:
- dozorce výtahu musí být fyzická osoba starší 18 let, tělesně a zdravotně způsobilá,
  - poučení, zaškolení a přezkušování musí být provedeno odborně způsobilou osobou, minimálně odborným servisním zaměstnancem, revizním technikem ZZ.
- 9.7.2 Provádět ve stanoveném rozsahu provozní prohlídky výtahu ve lhůtě 1x za dva týdny podle přílohy D, ČSN 27 4002. Provedení a výsledek prohlídky s jednoznačným rozhodnutím o další použitelnosti výtahu zaznamená do „Knihy provozních prohlídek“.

- 9.7.3 Vyřazovat s okamžitou platností výtah z provozu, ohrožuje-li bezpečnost osob nebo majetku svou nevyhovující provozní způsobilostí, způsobem používání, apod.
- 9.7.4 Hlásit ihned závady, poruchy, případně vyřazení výtahu z provozu uživateli (pověřené osobě) resp. udržovateli.
- 9.8 Řidič výtahu
- 9.8.1 Kvalifikační požadavky:
- řidičem výtahu může být pouze fyzická osoba starší 18 let, tělesně a zdravotně způsobilá,
  - řidič výtahu smí vykonávat svoji funkci jen u toho výtahu, v jehož „Knize výtahu“ je jeho jméno, podpis a datum svědčící o tom, že byl prokazatelným způsobem poučen o svých povinnostech, zakázaných manipulacích, podmínkách provozu a zaškolen v řízení určitého svěřeného výtahu. Poučení a přezkušování musí být provedeno odborně způsobilou osobou, revizním technikem ZZ.
- 9.8.2 Základní povinnosti řidiče výtahu:
- výtah musí být řízen v souladu s pokyny dodavatele,
  - zajistit, aby výtah nemohla řídit neoprávněná osoba,
  - zajistit, aby přepravované náklady byly rovnoměrně rozloženy na podlaze klece a zabezpečeny proti samovolné změně své polohy (např. sesunutí, pádu, pojíždění apod.),
  - dbát na to, aby výtah nebyl přetěžován a nebyly prováděny nedovolené manipulace,
  - zajistit, aby přepravované náklady nepřesahovaly obrysy klece a nebyly deformovány jejich stěny,
  - zajistit bezpečnost přepravovaných osob a nákladů především u výtahů bez klecových dveří,
  - zjištěné závady a poruchy ihned oznámit pověřené osobě.
- 9.9 Povinnosti uživatelů výtahů
- 9.9.1 Uživatel – uživatel výtahu – osoba používající výtah.
- 9.9.2 U výtahu se samoobsluhou se uživatel řídí návody k používání výtahu umístěnými ve výchozí stanici a v kleci výtahu.
- 9.9.3 Přepravovat náklady u výtahu se samoobsluhou smí samostatně osoby starší 18 let. Mohou se dopravovat pouze náklady zajištěné proti samovolné změně své polohy až do celkové hmotnosti nepřevyšující nosnost výtahu. Nebezpečné nebo nečisté předměty není dovoleno přepravovat.
- 9.9.4 Oběžné výtahy mohou používat jen osoby starší 10 let a osoby u kterých není snížena schopnost pro nástup a výstup (např. stářím, invaliditou, nemocí apod.).
- 9.10 Inspekční prohlídky
- 9.10.1 Výtahy určené k dopravě osob nebo osob a nákladů se podrobují inspekčním prohlídkám prováděným v termínech a lhůtách podle 9.10.2.
- 9.10.2 Termíny pro provedení první inspekční prohlídky se stanoví následujícím způsobem:

- u výtahů uvedených do provozu před účinností ČSN EN 81-1,2: 1993 tři roky od data poslední odborné zkoušky,
- u výtahů uvedených do provozu před účinností ČSN EN 81-1,2: 1999 šest let od data poslední odborné zkoušky,
- u výtahů uvedených do provozu po účinnosti ČSN EN 81-1,2: 1999 devět let od data poslední odborné zkoušky.

Opakované inspekční prohlídky se provádí každých 6 let.

- 9.10.3 Inspekční prohlídky provádějí inspekční orgány na základě požadavku provozovatele výtahu.
- 9.10.4 Předmětem inspekčních prohlídek je posouzení provozních rizik postupem podle 7.1 a) až d) ČSN 27 4007.

10 Provozování zapůjčeného jeřábu nebo výtahu (v majetku UP)

- 10.1 Smlouvou (dohodou) o výpůjčce vzniká vypůjčitel – zhotoviteli, čili cizímu subjektu, právo používat po dohodnutou dobu bezplatně jeřáb nebo výtah.
- 10.2 Provozovatel (uživatel) resp. pověřená osoba jsou povinni předat vypůjčitelu jeřáb nebo výtah ve stavu způsobilém řádnému užívání a v tomto stavu je udržovat.
- 10.3 Podmínky provozování jeřábu nebo výtahu musí být specifikovány v dohodě. Zaměstnanec zhotovitele, který bude jeřáb používat musí respektovat zpracovaný systém bezpečné práce pro daný jeřáb. V případě používání výtahu externím zaměstnancem zhotovitele musí tento doložit doklad o poučení a zacvičení v obsluze výtahu (řidič výtahu). Jeho jméno je uvedeno např. v Knize výtahu.
- 10.4 Zaměstnanec zhotovitele, který bude při práci používat jeřáb nebo výtah, musí požádat o použití jeřábu do „Povolování prací“ (Směrnice 465). Zaměstnanec oprávněný k vydání povolení (např. pověřená osoba) zkontroluje oprávněnost zaměstnance k použití jeřábu nebo výtahu a jeřáb nebo výtah předá (u jeřábů včetně systému bezpečné práce). Zaměstnanec zhotovitele učiní záznam o použití jeřábu nebo výtahu v provozní dokumentaci (např. „deník ZZ“). Po ukončení práce s jeřábem nebo výtahem předá zhotovitel zařízení zpětně uživateli (pověřené osobě) se zápisem v deníku ZZ.
- 10.5 V případech, že vázací prostředky jsou vlastnictvím zhotovitelů, kteří práce se ZZ zajišťují, musí proto evidenci a kontrolu vázacích prostředků provádět příslušný zaměstnanec zhotovitele v souladu s návody pro používání a údržbu dodanými výrobcem.

11 Provozování pronajatého jeřábu nebo výtahu (v majetku UP)

- 11.1 Smlouvou o pronájmu vzniká nájemci - zhotoviteli, čili cizímu subjektu, právo používat po dohodnutou dobu za úplatu jeřáb nebo výtah.
- 11.2 Pronajímatel je povinen předat nájemci jeřáb nebo výtah ve stavu způsobilém řádnému užívání a v tomto stavu je na své náklady udržovat, není-li stanoveno nájemní smlouvou jinak (Směrnice 522).

- 11.3 Podmínky provozování zařízení musí být specifikovány ve smlouvě. V případě pronájmu jeřábu musí nájemce zpracovat systém bezpečné práce (ČSN ISO 12480-1) a tento respektovat.
- 11.4 Je-li jeřáb součástí výrobních zařízení, musí zaměstnanec zhotovitele (nájemce), který bude při práci používat jeřáb požádat o použití jeřábu do „Povolování prací“ (Směrnice 465). Zaměstnanec oprávněný k vydání povolení (např. pověřená osoba) zkontroluje oprávněnost osoby k použití jeřábu a povolení vydá. Zaměstnanec zhotovitele učiní záznam o použití jeřábu v provozní dokumentaci jeřábu (např. „Deník ZZ“).
- 11.5 V případech, že vázací prostředky jsou vlastnictvím zhotovitelů, kteří po výběrovém řízení (Směrnice 505) práce s jeřábem zajišťují, musí proto evidenci a kontrolu vázacích prostředků provádět příslušný zaměstnanec zhotovitele v souladu s návody pro používání a údržbu dodanými výrobcem.
- 11.6 Před zahájením činností nájemce se zdvihacím zařízením musí být obsluhující personál vyškolen a přezkoušen revizním technikem.

12 Provoz regálových zakladačů

12.1 Všeobecně

- 12.1.1 Regálový zakladač lze uvést do provozu až po úspěšném individuálním odzkoušení a po úspěšné ověřovací zkoušce.
- 12.1.2 Výrobce zakladače musí dodat instrukční příručku obsahující nejméně následující informace:
- všechny nutné informace pro bezpečnou obsluhu a provoz stroje a jeho připojeného příslušenství,
  - informace k bezpečné údržbě, opravě a odstranění závad stroje a jeho připojeného příslušenství,
  - seznam součástí, které se snadno opotřebovávají spolu s přibližným údajem jak často se musí obměňovat a s podmínkami pro jejich výměnu.
- 12.1.3 Každý zakladač musí být opatřen trvanlivým a snadno čitelným výrobním štítkem, obsahujícím nejméně tyto informace:
- jméno a adresa výrobce,
  - typ stroje,
  - číslo série,
  - rok výroby,
  - nosnost (bez osob),
  - počet osob, které smějí jet na stroji,
  - CE je-li vyžadováno.

12.2 Základní požadavky na provoz zakladačů

- 12.2.1 Regálový zakladač smí být použit pouze pro účel, pro který byl určen.
- 12.2.2 Regálový zakladač smí být obsluhován pouze způsobilými osobami, staršími nejméně 18 let, které byly školeny a výslovně písemně pověřeny řízením stroje uživatelem nebo oprávněným zástupcem.

- 12.2.3 Počet osob, které jedou na stroji, nesmí přesáhnout maximální počet, specifikovaný výrobcem na výrobním štítku. Neoprávněným osobám není dovoleno jet na stroji.
- 12.2.4 Obsluha zakladače musí nejméně jednou za den prověřit řádnou funkci brzd, koncových spínačů a výstražných zařízení. Jestliže kterékoli z těchto zařízení řádně nepracuje nebo v případě jiných zřejmě rizikových vad, nesmí být zakladač používán, dokud závady nejsou odstraněny. Jestliže se podobné závady vyskytnou v průběhu provozu, musí být provoz okamžitě přerušen. Všechny závady musí být ohlášeny udržiteli a druh závady zaznamenán do knihy závad nebo podobného dokumentu.
- 12.2.5 Před jízdou v regálové uličce se musí obsluha přesvědčit, že nikdo není v uličce a že v uličce nejsou překážky.
- 12.2.6 Neoprávněným osobám není dovoleno vstoupit do regálové uličky a jejích příslušných ploch, ani není dovoleno osobám ji používat pro přístup do jiných ploch. Vstup do těchto zón musí být omezen na oprávněné osoby, které byly řádně informovány o bezpečnostních opatřeních pro jejich bezpečnost a jejich použití.
- 12.2.7 Každá osoba vstupující do pracovní plochy zakladače otevřenými dveřmi, musí zajistit, že hlavní spínač (spínač síťové přípojky) zůstane rozpojen uzavřením pomocí osobního uzamykacího zařízení, jako je visací zámek nebo rovnocenné zařízení.
- 12.2.8 Bezpečnostní zařízení stroje v pracovních plochách strojů se nesmí stát nefunkční a nesmí se zneužít.
- 12.2.9 Nesmí být překročeno maximální přípustné zatížení zakladače.
- 12.2.10 Břemeno musí být uspořádáno na zakládacím zařízení tak, že je pro něj nemožné se volně pohybovat popř. spadnout nebo vyčnívat do světlého prostoru v průběhu běžného provozu. Uspořádání břemene musí zajistit, že žádná jeho část se nevysune mimo vnější obrys profilu břemene.
- 12.2.11 Zboží musí být v regálech skladováno tak, že nevyčnívá do prostoru pojezdu zakladače.
- 12.2.12 U zakladačů s ručním řízením musí obsluha před opuštěním stroje vyjmutím klíče z klíčem ovládaného spínače zabránit, aby zakladač nebyl neoprávněně používán.
- 12.2.13 Při normálním provozu smí obsluha vstoupit nebo opustit řídicí stanoviště, jen když je zakladač v místě určeném pro tento účel.
- 12.2.14 V případě nebezpečí musí všichni personál okamžitě opustit zakladač za použití únikových možností.
- 12.2.15 Osoby oprávněné používat zakladač musí cvičit v průběhu úvodního školení a pravidelně nejméně jednou za rok postupy používané v nebezpečí a použití únikových cest.
- 12.2.16 Poškozené manipulační prostředky (palety) nebo nesprávně tvarované manipulační jednotky nesmí být manipulovány.
- 12.2.17 Personál smí opustit zakladač jen bezpečným způsobem.
- 12.2.18 Žádná osoba nesmí být na zakládacím zařízení, pokud není speciálně konstruováno a určeno pro tento účel.

- 12.2.19 Uživatel musí zajistit, aby byly prováděny všechny požadované zkoušky ve stanovených intervalech. Všechny zjištěné chyby a závady musí být ve stanovené lhůtě odstraněny.
- 12.3 Údržba regálových zakladačů
- 12.3.1 Údržbové práce musí být prováděny v pravidelných intervalech v souladu s pokyny dodavatele. Plněny musí být existující předpisy a bezpečnostní požadavky.
- 12.3.2 Údržba musí být prováděna bezpečně a tak, aby byl zajištěn bezpečný provoz stroje v intervalu mezi údržbami.
- 12.3.3 Údržba musí být prováděna zaměstnanci, kteří jsou obeznámeni se zakladači a skladovacím zařízením. Platné předpisy a bezpečnostní směrnice jim musí být známy.
- 12.3.4 O údržbě musejí být vedeny záznamy.
- 12.3.5 Před zahájením údržbových prací musí být vypnut hlavní spínač (spínač síťové přípojky) a uzamčen. Klíč musí být uložen na bezpečném místě.
- 12.3.6 Jestliže pro takové práce je třeba zapnout el. energii, aby se mohlo pohybovat strojem, musí být učiněna patřičná opatření k odstranění nebezpečí hrozícího osobám (např. pomocí dočasných narážek, barierami, ohrožením nebo jinými vhodnými opatřeními).
- 12.3.7 Nejsou-li práce prováděny ze zajištěných míst, musí být zaměstnanci chráněni proti spadnutí.
- 12.3.8 Poruchy nebo poškození zjištěné v průběhu údržbových prací musí být okamžitě opraveny nebo nahlášeny k opravě. V případě zřejmého nebezpečí pro obsluhu nebo stroj, musí být zařízení okamžitě zastaveno. Stroj nesmí být znovu uveden do chodu dříve, pokud není porucha odstraněna.
- 12.4 Periodická kontrola a zkoušení (revize) zakladačů
- 12.4.1 Stroje musí být kontrolovány na provozní bezpečnost v souladu s průvodní dokumentací nejméně 1 x za rok. V podmínkách UP je provozní kontrola prováděna revizním technikem. Periodická kontrola je vizuální a funkční zkouška s nosností a přídatnou hmotností. Zahrnuje zkoušku stavu konstrukčních dílů a zařízení stroje, ověření úplnosti a správné funkce všech bezpečnostních zařízení. Rozsah zkoušek zakladače vyplývá z čl. 5.5 ČSN 26 7403.
- 12.4.2 Součástí periodické kontroly zakladače je revize el. zařízení podle ČSN 33 1500. Revizi provádí příslušný revizní technik.
- 12.4.3 V mezidobí periodických kontrol zakladače se provádí revize ve lhůtách stanovených revizním technikem ve vazbě na způsob provozování zakladače. Při revizi provedou vizuální prohlídky zařízení a ověří funkce mechanismů.
- 12.4.4 Zakladače musí být též kontrolovány po velkých opravách a přestavbě. Požadovaný rozsah zkoušení je určen druhem a rozsahem provedené opravy nebo přestavby.
- 12.4.5 O průběhu a výsledcích kontrol, zkoušek a revizí musí být uchován písemný záznam včetně:
- jednoznačné identifikace stroje,
  - rozsahu zkoušení s údajem o požadovaných dodatečných dílčích zkouškách,
  - výsledků zkoušení s uvedením zjištěných závad,

- posouzení, zda uvedení zařízení do provozu nebo jeho další provoz nepřipustit,
- jména, data a podpisu zkoušející osoby.

13 Provoz pohyblivých pracovních plošin

13.1 Všeobecně

13.1.1 K zajištění bezpečnosti a spolehlivosti provozu pohyblivých plošin je nutno zejména:

- písemně určit osobu odpovědnou za technický stav a provoz a za kontrolu technického stavu a provozu používaných pohyblivých plošin, stanovit požadavky na jejich kvalifikaci, odpovědnost a povinnosti, pokud jejich činnost není stanovena organizačním řádem či jiným předpisem a zajistit organizačně jejich činnost,
- zajistit údržbu a opravy pohyblivých plošin,
- seznámit určené odpovědné osoby, obsluhovatele a pracovníky pro práci na pohyblivé plošině v příslušném rozsahu s předpisy pro pohyblivé plošiny, popř. dalšími předpisy, které se týkají provozu pohyblivých plošin, ověřovat jejich schopnosti, znalosti a zdravotní stav.

13.1.2 Osoba odpovědná za technický stav a provoz pohyblivých plošin musí být seznámena s předpisy pro konstrukci, zkoušení, provoz, montáž a opravy pohyblivých plošin.

Je povinna zejména:

- zajistit odborné čištění, mazání, údržbu a opravy pohyblivých plošin v termínech stanovených v návodu výrobce pro používání a obsluhu,
- zajistit odstranění zjištěných a jí oznámených závad,
- vymezit pro pravidelné odborné prohlídky a zkoušky potřebnou dobu a pomůcky,
- zajistit umístění výstražných tabulí a zábran při práci pohyblivé plošiny nad pozemní komunikací nebo nad pracovištěm,
- zajistit stanoviště pojízdných pohyblivých plošin v době, kdy jsou mimo provoz,
- vést evidenci obsluhovatelů, popř. i osob oprávněných pracovat na pohyblivé plošině.

13.1.3 Osoba odpovědná za kontrolu technického stavu a provozu pohyblivých plošin musí být seznámena s předpisy pro konstrukci, zkoušení, provoz, montáž a opravy pohyblivých plošin s návody výrobce pro používání a obsluhu používaných typů a dalšími souvisejícími všeobecnými bezpečnostními předpisy. Je povinna zejména:

- zajistit provádění revizní zkoušky používaných pohyblivých plošin ve stanovených termínech (dle návodů výrobce) u oprávněné servisní organizace,
- kontrolovat provádění čištění, mazání a údržby,
- kontrolovat dodržování předpisů pro provoz,
- ověřovat znalosti obsluhovatelů,

- zastavit s okamžitou platností provoz pohyblivé plošiny v případech, kdy ohrožuje bezpečnost osob a majetku.

13.1.4 Používání a obsluha

13.1.4.1 V souvislosti s používáním a obsluhou pohyblivých plošin je nutno dodržovat zejména:

- pohyblivou plošinu je možno používat jen pro ten účel, pro který byla konstruována. Její nosnost a podmínky provozu, stanovené výrobcem, nesmějí být překročeny,
- obsluhovat, tj. samostatně ovládat pohyblivou plošinu, mohou jen osoby duševně a tělesně způsobilé, starší 18 let, seznámené s předpisy pro obsluhu pohyblivých plošin dodanými výrobcem a zaučené na příslušném typu pohyblivé plošiny. Obsluhovatelé pohyblivých plošin, ovládaných z pracovní plošiny, musí splňovat požadavky pro práci ve výškách. Požadované znalosti a vlastnosti musí být ověřeny zkouškou a vyjádřením lékaře,
- na pohyblivé plošině mohou pracovat pouze osoby duševně a tělesně způsobilé, starší 18 let, splňující požadavky na práci ve výškách. Tyto osoby musí být prokazatelně seznámeny s funkcí a s možnými poruchami pohyblivé plošiny, na které pracují, a s funkcí jejího bezpečnostního zařízení.

13.1.5 Zakázané manipulace

13.1.5.1 Při používání a obsluze pohyblivých plošin je zakázáno zejména:

- porušovat zákazy uvedené v návodu výrobce a pracovat v nebezpečné blízkosti el. venkovního vedení, které je pod napětím,
- přetěžovat pohyblivou plošinu,
- nastupovat nebo sestupovat z pracovní plošiny, je-li tato v pohybu, a používat k výstupu nebo sestupu jiný způsob, než který je stanoven v pokynech výrobce,
- ovládat zařízení tak, že se způsobí rozhoupání pracovní plošiny,
- pokračovat v provozu při zjištění nepravdivosti funkce pohybových mechanismů,
- používat k provozním účelům bezpečnostní zařízení (koncové vypínače, tlačítka „STOP“ apod.),
- vyřazovat z funkce bezpečnostní zařízení, nebo je přestavovat, s výjimkou jejich funkčního přezkoušení,
- ponechávat po ukončení provozu na pracovní plošině jakékoliv předměty.

14 Seznam souvisejících a jiných právních předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č.22/1997 Sb., zákon o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů

Zákon č. 174/1968 Sb., zákon o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

Zákon č. 251/2005 Sb., zákon o inspekci práce

Zákon č. 253/2005 Sb., zákon kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o inspekci práce

Nařízení vlády 176/2008 Sb. o technických požadavcích na strojní zařízení

Nařízení vlády č. 27/2003 Sb., nařízení vlády, kterým se stanoví technické požadavky na výtahy

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí, ve znění pozdějších změn a doplňků

Vyhláška č. 50/1978 Sb., vyhláška o odborné způsobilosti v elektrotechnice ve znění pozdějších změn a doplňků

Vyhláška č. 19/1979 Sb., vyhláška, kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších změn a doplňků

Vyhláška č.73/2010 Sb. o stanovení vyhrazených elektrických technických zařízení, jejich zařazení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti (vyhláška o vyhrazených elektrických technických zařízeních)

ČSN ISO 9927-1 (27 0041) - Jeřáby - Inspekce. Část 1: Všeobecně.

ČSN ISO 9926-1 (27 0060) - Jeřáby. Výcvik jeřábníků. Část 1: Všeobecně.

ČSN EN 528 - Regálové zakladače - Bezpečnost.

ČSN 27 0142 - Jeřáby a zdvihadla. Zkoušení.

ČSN ISO 12480-1 (27 0143) - Jeřáby - Bezpečné používání - Část 1: Všeobecně.

- ČSN ISO 12482-1 (270040) - Jeřáby - Sledování stavu - Část 1: Všeobecně
- ČSN EN 1090-1 + A1 Provádění ocelových konstrukcí a hliníkových konstrukcí - Část 1: Požadavky na posouzení shody konstrukčních dílců
- ČSN 73 5130 - Jeřábové dráhy
- ČSN ISO 8792 (27 0144) - Ocelová vázací lana. Bezpečnostní kritéria a postup kontroly při používání.
- ČSN 27 4002 - Bezpečnostní předpisy pro výtahy. Provoz a servis výtahů.
- ČSN 27 4011 - Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Podstatné změny výtahů
- ČSN EN 81-80 - Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Existující výtahy - Část 80: Předpisy pro zvyšování bezpečnosti existujících výtahů určených pro dopravu osob nebo osob a nákladů
- ČSN EN 81-1+A3 (27 4003) - Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Část 1: Elektrické výtahy.
- ČSN EN 81-2+A3 (27 4003) - Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Část 2: Hydraulické výtahy
- ČSN EN 81-3+A1 (27 4003) - Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů. Část 3: Elektrické a hydraulické malé nákladní výtahy.
- ČSN 27 4007 - Bezpečnostní předpisy pro výtahy. Prohlídky a zkoušky výtahů v provozu.
- ČSN 33 1500 - Elektrotechnické předpisy. Revize elektrických zařízení.
- ČSN EN 60079-17 ed.3 (33 2320) - Výbušné atmosféry - Část 17: Revize a preventivní údržba elektrických instalací
- ČSN 33 2000-1 ed.2 - Elektrické instalace nízkého napětí - Část 1: Základní hlediska, stanovení základních charakteristik, definice
- ČSN 33 2550 - Elektrotechnické předpisy. Jeřáby a zdvihadla. Předpisy pro elektrická zařízení.
- ČSN 26 7403 - Regálové zakladače. Metody zkoušení.
- ČSN 33 2570 - Elektrotechnické předpisy. Elektrická zařízení výtahů.
- ČSN EN 13414-1+A2 (02 4472) - Vazací prostředky z ocelových drátěných lan-Bezpečnost-Část 1: Vazací prostředky pro všeobecné zdvihací práce.
- ČSN EN 13414-2+A2 (02 4472) - Vazací prostředky z ocelových drátěných lan-Bezpečnost-Část 2: Informace pro používání a údržbu poskytované výrobcem.
- ČSN EN 13414-3+A1 (02 4472) - Vazací prostředky z ocelových drátěných lan-Bezpečnost-Část 3: Lanové smyčky a vazací prostředky vinuté z lana s kabelovým vinutím

ČSN 27 2435 - Jeřábové dráhy dočasné

ČSN EN 280+A2 (27 5004) - Pojízdné zdvihací pracovní plošiny - Konstrukční výpočty -
Kritéria stability - Konstrukce - Přezkoušení a zkoušky

ČSN ISO 18878 (27 5005) - Pojízdné zdvihací pracovní plošiny – Školení obsluhy.

ČSN ISO 18893 (27 5006) - Pojízdné zdvihací pracovní plošiny – Bezpečnostní zásady,
prohlídky, údržba a provoz

Rozhodnutí GR č. 2000/02 - Stanovení závaznosti ČSN.

Směrnice 465 – Povolování prací

Směrnice 522 - Pronajímání majetku, poskytování služeb, smluvní vztahy

Směrnice 505 - Zadávání investičních zakázek

N 11015 - Norma pro udržování ocelových konstrukcí

PŘÍLOHA A - Nasazení mobilních jeřábů

NASAZENÍ MOBILNÍCH JEŘÁBŮ

V případě nasazení mobilních jeřábů na území UP lze volit postup:

- objednání jeřábu,
- objednání jeřábnických prací.

Vzhledem k náročnosti zajištění úkonů a povinností plynoucích pro provoz jeřábu při objednání jeřábu, UP jednoznačně preferuje systém objednávání jeřábnických prací.

Postup:

- 1) Mobilní jeřáby jsou v podmínkách UP nasazovány na práce jak při manipulaci s břemeny, související s opravami a údržbou technologických zařízení, a to zejména v průběhu odstávek a zarážek výrobního zařízení, tak i v nevýrobních prostorách.
- 2) Externí firma (zhotovitel), která mobilním jeřábem práce provádí, a to na základě smluvního dojednání, musí určit kompetentní osobu (pověřenou osobu) k zajištění bezpečného provozu zdvihacích zařízení. Pověřená osoba zhotovitele plně odpovídá za výběr vhodného typu jeřábu, parametry a nosnost pro požadované použití (práci).
- 3) Mobilní jeřáb musí být řádně udržovaný, kontrolovaný a s kvalifikovaným jeřábíkem. Za to odpovídá zhotovitel jeřábnických prací.
- 4) Pověřená osoba zhotovitele při provozu mobilního jeřábu aktivně komunikuje s kompetentní osobou (pověřenou osobou) jmenovanou v UP (např. podle jednotlivých výroben).
- 5) Pověřená (kompetentní) osoba UP se vyjadřuje ke vjezdu a používání mobilních jeřábů ve výrobních i nevýrobních zařízeních. V rámci povolovacího řízení v roli vystavovatele povolení stanovuje podmínky pro bezpečné používání mobilních jeřábů (např. podmínky ustavení a zakotvení jeřábu, existenci nebezpečných vlivů v blízkosti jeřábu apod.). Pověřená osoba je povinna potvrdit, zda podloží nebo jiný podklad je takový, že na něm ustavený jeřáb bude moci pracovat s parametry stanovenými pověřenou osobou zhotovitele jeřábnických prací. V případě potřeby spolupracuje se sekci územního generelu popř. statikem či dalším odborně způsobilým zaměstnancem.
- 6) Pověřená osoba zhotovitele je povinna na základě zadané práce s mobilním jeřábem zpracovat technologický postup, který musí být dodržován při činnosti mobilního jeřábu. Při tom je nutno vycházet ze „Systému bezpečné práce“, který musí být zpracován dle ČSN ISO 12480-1 pro každý jeřáb.

PŘÍLOHA B - Záznam o výpůjčce jeřábu (ZZ)**Záznam o výpůjčce jeřábu (ZZ)**

UNIPETROL RPA, s.r.o.			
Závod/Úsek:		Výrobná/sekce:	
Konto:		Pověřená osoba:	
ZAPŮJČUJE JEŘÁB (ZZ)		Evidenční číslo:	
		Stavba:	
		Nosnost:	

Na dobu od/do:	
Zhotoviteli/firmě:	

V UNIPETROL RPA, s.r.o. dne:

Jméno a podpis zástupce UNIPETROL RPA, s.r.o.:

Jméno a podpis zástupce zhotovitele:

PŘÍLOHA C - Vzor jmenování pověřené osoby.

Příjmení a jméno:

č. z. průkazu:

Telefon:

Doručovací středisko:

--

JMENOVÁNÍ

V souladu s N 11002, ČSN ISO 12 480-1 a ČSN 27 4002, Vás jmenuji pověřenou osobou pro řízení provozu jeřábů/ zdvihacích zařízení nebo výtahů na:

Závod :

Konta :

Petrochemie/ Agro/ Energetika/ OSA CCV...../ CPV...../ CEV.....
--

Vaše povinnosti vztahující se k této funkci jsou uvedeny v N 11002 a návazných legislativních předpisech.

Za údržbu svěřených Vám zdvihacích zařízení zodpovídá udržovatel ZZ sekce údržby mostů odboru údržby

Součástí tohoto jmenování je příloha: **Seznam zdvihacích zařízení předaných pověřené osobě.**

Jmenování vstupuje v platnost dne :.....20.....

vedoucí výroby/ provozu

Jmenování převzal:

.....

příjmení a jméno

Kopii jmenování převzal:

.....

udržovatel zdvihacích zařízení

Příloha jmenování

Seznam zdvihacích zařízení předaných pověřené osobě

ze dne : .....20.....

Seznam zdvihacích zařízení předaných pověřené osobě

Evidenční číslo	Název	konto	stavba	nosnost

Pověřená osoba

Příjmení a jméno:

Závod :

č. z. průkazu:

Telefon:

Doručovací středisko:

--

PŘÍLOHA D - Doporučení:

V případě provádění specifických prací dle ČSN ISO 12480-1 (27 0143) se doporučuje postupovat v souladu s přílohami této normy:

Příloha A informativní Periodické kontroly

Příloha B informativní Demolice a ostatní zvláštní práce

Příloha C informativní Doprava osob

Příloha D informativní Příklady komunikačního systému

Příloha NA Národní příloha informativní. Některé požadavky na zajištění bezpečné práce vazačů/signalistů.